

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUSHOUDKUNDE

*Verschijnt maandelijks, behalve in augustus.
Samengesteld door de Stichting voor Econo-
misch Onderzoek der Universiteit van Am-
sterdam*

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

The expanding common body of knowledge of C.P.A.'s

Beamer, Elmer G. — Een dertig jaar geleden werd van de accountant niet meer dan enige kennis van boekhouden vereist. Tegenwoordig breidt de kennis die vereist is om de accountantsfunctie - meten en doorgeven van economische data - goed te vervullen zich snel uit. Nu doet zich de situatie voor, dat door het American Institute of Certified Public Accountants eigenlijk niet scherp is omschreven over welke algemene kennis een accountant moet beschikken. De auteur dringt erop aan, dat het Instituut zich hierover beraadt.

A II - 3
E 635.451 : E 741.23

The Journal of Accountancy, mei 1962

Aansprakelijkheid van belastingconsulenten voor beroepsfouten

Vucht, Mr. J. C. J. van — Aan de verhouding tussen de belastingconsulent en de cliënt ligt als regel een overeenkomst tot het verrichten van enkele diensten ten grondslag. De verbintenis van eerstgenoemde is bijna altijd slechts gericht op het zo goed mogelijk uitvoeren van zijn opdracht. Indien de cliënt hem voor een fout aansprakelijk wil stellen, zal hij moeten poneren en bewijzen dat de consulent bepaaldelijk een fout heeft gemaakt als gevolg van ondeskundigheid of verzuim. Een moeilijkheid hierbij is, dat het beroep niet beschermd is. Heeft de cliënt geen keuze gedaan, welke adacquaat is aan de redelijkerwijze te beoordelen moeilijkheden, welke de opdracht inhoudt, dan moet hij ook zelf instaan voor de, als gevolg van te geringe vakkennis door de consulent bij het oplossen van die moeilijkheden gemaakte fouten. In het algemeen kan niet van de consulent gevergd worden, dat hij aan de cliënt meedeelt, dat zijn vakkennis onvoldoende is.

De auteur stelt, naar analogie van enige jurisprudentie betreffende de beroepsaansprakelijkheid van notarissen, dat de consulent slechts dan aansprakelijk is voor een onjuist advies indien dit opzettelijk of te kwader trouw onjuist of onvolledig is geweest of zo onvoorzichtig of roekeloos, dat het naar de inhoud geacht moet worden de spot te drijven met de gemiddelde vakkennis van de groep, waartoe de betreffende consulent kan worden gerekend. Het komt de schrijver voor dat in het algemeen ten aanzien van fouten bij adviezen eerder aansprakelijkheid zal dienen te worden aangenomen dan bij een soortgelijke fout in het kader van het verzorgen van de aangifte; bij een advies is grotere nauwkeurigheid vereist. Een grove fout, welke bij procedures kan voorkomen is, dat men verzuimt een beslissing te nemen of men al dan niet in bezwaar of beroep zal gaan, of dat men aan een cenmaal genomen beslissing geen tijdige uitvoering geeft. Dit laatste zal steeds tot aansprakelijkheid leiden, tenzij er overmacht was.

A II - 4
E 635.451 : E 741.23

Weekblad voor Fiscaal Recht, 21 en 28 april 1962

III. LEER VAN DE ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE

Enige beschouwingen over de huidige stand van de administratieve techniek

Oorschot, J. M. van — Het is nu 15 jaar geleden, dat J. Presper Eckert en Dr. John W. Mauchly de eerste elektronische computer bouwden. Naar aanleiding hiervan geeft de schrijver, die directeur is van de Rijkskantoor Machine Centrale, een gedetailleerde beschrijving van de ontwikkeling van de kantoormachines sinds 1860.

De laatste ontwikkelingen betreffen het verschijnen van verschillende soorten „random systemen” (willekeurig bereikbare informatie-eenheden); nieuwe technieken voor informatie-ontsluiting (information retrieval); perfectionering van de invoermogelijkheden en besturing van een centraal gegevensverwerkend systeem op afstand; verdere vereenvoudigingen ten aanzien van de voorbereidende werkzaamheden welke aan de invoering van

een computer vooraf moeten gaan; toepassing van electronische onderdelen in conventionele kantoormachines; gebruik van kleinere electronische informatieverwerkende eenheden als satelliet voor een groot centraal systeem; verhoging van de prestaties en de betrouwbaarheidsgraad van de electronische informatieverwerkende systemen.

Wat het laatste betreft merkt de schrijver o.m. het volgende op: Een ontwikkeling, welke in volle gang is, bestaat hierin, dat aan de informatie zoveel overmaat wordt toegevoegd, dat niet alleen de fout wordt ontdekt en de diagnose gesteld, maar ook de correctie wordt uitgevoerd.

Men ziet in de toekomst nog een werkterrein voor computers als hulp bij het nemen van beslissingen waarbij het oordeel is gebaseerd op niet-gekwantificeerde ervaringen en waarbij de computer uit eigen ervaring zal kunnen gaan „denken”.

A III - 3
E 738.4

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, mei 1962

IV. LEER VAN DE CONTROLE

De gevolgen van stille en geheime reservering voor de goedkeuring der jaarrekening door de accountant

Dit rapport is uitgebracht door een subcommissie van de commissie van advies inzake beroepsaangelegenheden van het Nederlands Instituut van Accountants. De subcommissie, onder voorzitterschap van P. J. H. J. Bos, komt tot de volgende conclusies: (1) Stille en geheime reserves beïnvloeden het beeld, dat de jaarrekening geeft van de omvang van het resultaat en het vermogen, waardoor het inzicht in de grootte, de samenstelling en de ontwikkeling van beide wordt bemoeilijkt of zelfs geheel wordt verhinderd; (2) het door de jaarrekening getoonde resultaat dient volgens bestendig toegepaste bedrijfseconomische grondslagen te zijn bepaald terwijl van de kapitaals- en vermogensstructuur een verantwoord beeld moet worden gegeven; (3) bij de winstbepaling dienen overwegingen met betrekking tot winstegalisatie of winstbestemming buiten beschouwing te blijven; (4) indien blijkt dat in het verleden of in het verslagjaar geheime reserves zijn gevormd of bedragen aan deze reserves zijn onttrokken, zal de accountant geen goedkeurende verklaring afgeven, tenzij het inzicht in de rentabiliteit en financiële positie van de onderneming niet in belangrijke mate wordt bemoeilijkt resp. daarvan geen onjuiste indruk ontstaat; (5) indien op de balans activa dusdanig zijn gewaardeerd dat sprake is van een geheime vermogensaanwas, doch de winst op een bedrijfseconomisch verantwoord wijze is berekend, zal de accountant een goedkeurende verklaring kunnen afgeven, indien de waardering berust op een systeem, waarvan niet kan worden gesteld, dat de onjuistheid hiervan algemeen wordt ingezien en voorts een bestendige gedragslijn wordt gevolgd. Hij zal dan echter moeten verlangen, dat in de desbetreffende toelichting in het jaarverslag de wijze van waardering duidelijk is aangegeven.

A IV - 2
E 635.451 : E 741.23

De Accountant, mei 1962

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. Algemene bedrijfshuishoudkunde

II. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE ALS WETENSCHAP

Aspecten van het continuïteitsbegrip in de economische analyse

Philips, Dr. P. A. M. van — Het beginsel van de continuïteit vormt een fundamentele uitgangspremisse van de bedrijfseconomische analyse.

In macro-economische zin manifesteert zich de continuïteit in een ononderbroken stroom van goederen en diensten en onze op indirecte productie gebaseerde maatschappij is alleen denkbaar indien de collectiviteit van bedrijfshuishoudingen ondanks alle optredende mutaties in staat is de stroom der maatschappelijke productie continueel te doen vervolgen.

Micro-economisch nemen wij goederenstromen waar als deelstromen van de maatschappelijke productie. Het initiatief tot het tot stand brengen van een produktiestroom is gebaseerd op de verwachting, dat de stroom lange tijd zal vloeien, m.a.w. een continuïteit zal vertonen. Dit initiatief is uitvloeisel van het kiezen van een bepaalde functie in de maatschappelijke productie. Deze continuïteit kan derhalve functie-continuïteit genoemd worden. Het kan echter heel goed zijn, dat op den duur een andere wijze van functievervulling betere perspectieven opent. Aldus gezien is het bestaan van de bedrijfshuishouding als zodanig niet oorzakelijk gebonden aan het vervullen van een bepaalde functie; het organisme heeft een eigen bestaan, een eigen continuïteit, welke als orgaan-continuïteit kan worden aangeduid.

Het aanvaarden van een bepaalde functievervulling betekent het entameren van een

continuele produktiestroom. Economisch gezien moet een produktiestroom als continuëel worden beschouwd, indien hij gericht blijft op het handhaven van een bepaalde functie-ervulling. Indien in het kader van de leer van de waarde en de kosten wordt gesproken van doorbreking van de continuïteit dan wordt bedoeld, dat de functieervulling op de bestaande grondslag wordt gestaakt. Dit zal het geval zijn indien de krachten welke tot een doorbreking van de continuïteit dwingen, dan wel uitnodigen, sterker zijn dan de krachten welke de handhaving van deze eisen.

Ba II - 2
E 612.12

De Economist, april/mei 1962

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

To the problems of measurement and statistical estimation of errors in accounting

Mattessich, Prof. Richard — Een meting, waarvan de mate van nauwkeurigheid niet vaststaat, verdient de naam van meting niet, omdat meten in wezen niets anders dan een proces van benadering is. Deze uitspraak van Churchmans is voor de bedrijfs-econoom en accountant een reden zich te verdiepen in de vraag wat op economisch terrein onder meten moet worden verstaan en op welke wijze de kennis van de mate van nauwkeurigheid van de economische metingen kan worden vergroot. De auteur bespreekt in verband hiermede het begrip meting in de accountancy en schetst in het kort een drietal soorten van metingen. Met nadruk wijst hij er op dat het schatten van de foutenmarge een onontbeerlijk onderdeel vormt voor elke meting. De schrijver acht het, vooral voor grote ondernemingen, gewenst en ook mogelijk het schatten van de bij het meten gemaakte fout te verbeteren.

Ba III - 2
E 76

Management International, 1962/2

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Algemene belastingherziening

Dijck, J. E. A. M. van — In een tweetal artikelen (Weekblad voor Fiscaal Recht, no 4194; Naamloze Vennootschap, januari 1962) wijdt Hofstra aandacht aan de thans aanhangige wetsontwerpen. Van Dijck wil nu nader ingaan op Hofstra's stelling, dat de algehele herziening slechts een technische herziening is en dat het gedifferentieerde tarief van de vennootschapsbelasting (v.p.b.) niet in deze technische wetsontwerpen thuis hoort.

Door het beleid van de minister die de ontwerpen 1958 indiende, is de algemene herziening in hoofdzaak geworden tot een technische herziening, zij het dat men in de daarop gebouwde wetsontwerpen 1960 veel duidelijker de zorg rondom de problemen, die voor de belastingplichtigen tot een oplossing gebracht moeten worden, bespeurt. De Kamers dienen er voor te waken, dat de toezeggingen, welke in het verleden telkenmale zijn gedaan, gehonoreerd worden, zodat van een algemene herziening sprake zal kunnen zijn.

Hofstra vindt het invoeren van tariefsdifferentiatie in de v.p.b. economisch fout en onrechtvaardig. Van Dijck onderzoekt het betoog van Hofstra stap voor stap. Uit de kritiek komt in het bijzonder het volgende naar voren: De minister verdedigt de differentiatie met een beroep op de gunstige gevolgen voor de kapitaalmarkt en met de stelling, dat bij het huidige uniforme tarief van de vennootschapsbelasting in samenhang met de inkomstenbelasting van de aandeelhouders c.s. het accent van de belastingdruk wel zeer zwaar op het uitgekeerde deel van de winst valt. Hofstra wijst dit van de hand. Van Dijck vindt echter het betoog van Hofstra niet geheel van demagogie vrij te pleiten: de thans gedeclareerde dividenden zijn niet gebaseerd op bedrijfs-economisch juiste beslissingen, die gefrustreerd zouden worden als het tarief over de uitgedeelde winst verlaagd wordt. In zeer vele N.V.'s speelt het feit, dat over de uitgedeelde winst progressief inkomstenbelasting verschuldigd is, een zeer belangrijke rol. Het is een simplicisme alleen oog te hebben voor de prikkel tot uitdeling (door een lager tarief v.p.b.) en de aanzienlijk zwaardere prikkel tot reservering (door de progressieve inkomstenbelasting) niet in de beschouwing te betrekken.

Ba IV - 7
E 332.420

Tijdschrift voor Vennootschappen, Verenigingen en Stichtingen, april 1962

Het voorgestelde dubbele tarief van de vennootschapsbelasting

Schendstok, Prof. Dr. B. — Naar aanleiding van de ontwerpen Wet op de vennootschapsbelasting 1960 en Wet op de dividendbelasting 1960 behandelt de auteur de vraag of een verlaagd uitdelings tarief van de vennootschapsbelasting rechtvaardig en structureel aanvaardbaar is.

Een discriminatie tegen een bepaalde inkomenscategorie (in casu dividend), zal wegens de onzekerheid omtrent de grootte die zij moet of mag hebben, onder controle moeten blij-

ven van doelmatigheidsoverwegingen en hiertoe behoren overwegingen in het economische vlak. Een beperking van de bestaande discriminatie lijkt de schrijver dan meer dan verantwoord in de voorgestelde orde van grootte. Zij verdient aanbeveling, mits op het juiste moment ingevoerd.

Het dubbele tarief met een uitelingsreductie van 15 netto punten ligt in de lijn van de economische en fiscaaltechnische ontwikkeling van West-Europa.

Het niet in een uitzonderingspositie plaatsen van dividenden (en bonusaandelen) uit oude winst zou het ontwerp aanmerkelijk verbeteren, zowel uit oogpunt van eenvoud als om de schijn van discriminatie tegen grensoverschrijdende dividenden te vermijden. Deze vereenvoudiging zou geen belastingoffer van enige betekenis vergen.

Ba IV - 7
E 332.420

De Naamlooze Vennootschap, mei 1962

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

The role of models in marketing

L a z e r, W i l l i a m — De schrijver omschrijft een marketing-model als volgt: „A model is simply the perception or diagramming of a complex or system. In marketing, it involves translating perceived marketing relationships into constructs, symbols and perhaps mathematical terms”. Worden de relaties in een wiskundige vorm gegoten dan ontstaat een mathematisch model. Alle marketing-modellen zijn gebaseerd op veronderstellingen, die niet helemaal met de werkelijkheid overeenstemmen, maar die nodig zijn om het model te vereenvoudigen.

Een model kan op twee manieren gebouwd worden: door abstraction en door realization. In het geval van abstraction gaat men uit van waarneming en bouwt dan het model op. In het andere geval construeert men eerst een logisch sluitend model dat men daarna gaat toetsen, waarna het model eventueel gecorrigeerd kan worden.

Men kan de modellen op tal van wijzen classificeren al naar het criterium dat gehanteerd wordt, maar een van de meest zinvolle onderscheidingen is die tussen system-modellen en goal-modellen. Het goal-model gaat uit van een bepaald te behalen resultaat. Het is uiteraard een irrealistisch model. Het system-model is realistisch en gaat uit van het optimaal te behalen resultaat, daarbij rekening houdend met alle verhoudingen in het bedrijf.

De schrijver is een voorstander van het gebruik van wiskundige modellen. Het gebruik van de wiskunde dwingt ertoe de relaties helder te formuleren en bevordert binnen het bedrijf door het gebruik van begrippen met dezelfde inhoud een gemakkelijkere onderlinge uitwisseling van gegevens en voorkomt aldus misverstanden die soms voortspruiten uit het feit dat bepaalde termen door verschillende afdelingen uiteenlopend geïnterpreteerd worden. Een wiskundig model steunt bovendien in minder sterke mate op intuïtie dan het verbale.

Ba VI - 12
E 641.254

Journal of Marketing, april 1962

Integratie van de onderneming, sociologisch gezien

Z u t h e m, D r. H. J. v a n — Integratie is een kenmerk van de verhouding tussen mensen. Sociale integratie geeft aan de mate waarin mensen met elkaar in contact komen.

Het sociale beleid kenmerkt zich door een al te eenzijdige psychologische benadering van de „human factor”. Een belangrijke richtsnoer voor het beleid is dargene, wat de mensen zelf prettig vinden. Dit is eenzijdig. Immers, in zo'n beleid gaat het dan niet om de eenheid van de onderneming, het betrekken van de werknemers bij de onderneming als geheel, maar om subjectieve behoeften van individuen, waarover veel verschil van inzicht bestaat. Ondanks jarenlang streven naar tegemoetkoming aan de behoeften van de werknemers kampen veel ondernemers nog met apathie van werknemers. Dit is het gevolg van een tekort aan sociale integratie.

Er zijn binnen de onderneming omstandigheden aan te wijzen die de sociale integratie beperken. Daar is allereerst de arbeidsverdeling. Vervolgens, en met de arbeidsverdeling verband houdend, is er de grootte van de onderneming. Tenslotte zijn er nog factoren zoals ploegenarbeid, onwil om met elkaar in contact te komen, enz. Dit alles brengt mee dat de mens in de onderneming gemakkelijk in een geïsoleerde positie komt te verkeren.

Bij problemen als organisatie, medezeggenschap, mede-eigendom en loonregelingen, dient meer aandacht besteed te worden aan het aspect van de sociale integratie. De schrijver is van oordeel dat het streven naar sociale integratie gepaard dient te gaan met een nauw overleg met de kerken, de vakbeweging en het onderwijs, aangezien de ondernemingsleiding bij het streven naar een grotere verantwoordelijkheid voor de werknemers in onvoldoende mate in staat is de inhoud van deze verantwoordelijkheid te overzien.

Ba VI - 13
E 641.212

Doelmatig Bedrijfsbeheer, april 1962

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Personneelsverloop en loonhoogte

Hermaans, R. W. A. — De schrijver heeft getracht de invloed van verschillen in het gemiddeld beloningsniveau op het personeelsverloop langs statistische weg te meten en is daartoe uitgegaan van de Maandstatistiek van de industrie, 1959 en 1960 en van de Statistiek der verdiende lonen in de nijverheid, oktober 1959 van het C.B.S. Voor de regressie-analyse werden 24 bedrijfsgroepen uit alle sectoren van de nijverheid geselecteerd. De bewerkingen werden toegepast op de gemiddelde kwartaalcijfers van het vrijwillig verloop en op de gemiddelde verdiende bruto uurlonen van mannelijke produktie-arbeiders van 21 jaar en ouder in oktober 1959.

Slechts 30% van de verschillen in verlooppercentage (verloop in procenten van de personeelsbezetting aan het begin van elke periode) tussen de bedrijfsgroepen konden door verschillen in de verdiende lonen worden verklaard. De loonelasticiteit van het verloop bleek niet meer dan 0,23 te bedragen. Voor een daling van het verloop met 1% is dus een loonstijging van 4,2% nodig. De regressie-analyse toonde wel een causaal verband aan tussen beide grootheden; de regressiecoëfficiënt van de gevonden vergelijking was duidelijk significant.

De schrijver concludeert, dat de invloed van het loon op het verloop vrij beperkt is. Amerikaanse onderzoekingen leidden tot soortgelijke resultaten. Ondernemers doen er derhalve goed aan de oplossing van het vraagstuk van het vrijwillig personeelsverloop niet als vanzelfsprekend in de loonsfeer te zoeken. De auteur verwijst in dit verband naar een publikatie van het C.B.S.: Enkele gegevens over de structuur van het personeelsverloop in de industrie in 1959, in de Maandstatistiek van de Industrie, december 1961.

Ba VII - 3

Economisch-Statistische Berichten, 9 mei 1962

E 641.213.5

Ploegenarbeid in de industrie

Uit de resultaten van een in Sociale maandstatistiek, februari 1962, van het C.B.S. gepubliceerde enquête welke eind 1960 is gehouden onder alle nijverheidsbedrijven, voorzover gerechtigd het ploegenstelsel toe te passen, blijkt het volgende:

Het aantal mannelijke industriële ploegenarbeiders steeg van 24,8 tot 26,2% van alle industriële arbeiders in de periode oktober 1957 - december 1960. Daarentegen daalde in deze periode het corresponderende percentage voor vrouwen in ploegendienst van 4 tot 3.

Van het aantal industriële arbeiders per bedrijfsklasse boekten de mijnbouw, de textielindustrie en de papiernijverheid de hoogste percentages ploegenarbeiders. Als tegenpolen fungeerden de diamantindustrie en de bedrijfsklassen kleding en reiniging en houtbewerking. Van het totaal aantal in ploegendienst werkende arbeiders leverde evenwel de textielindustrie, op de voet gevolgd door metaalindustrie en mijnbouw het grootste aandeel. In deze drie bedrijfsklassen tezamen werd ca. tweederde van het totaal aantal ploegenarbeiders tewerkgesteld.

Het meest toegepaste stelsel was het semicontinu drie-ploegenstelsel. Dit stelsel was vooral in zwang in de mijnbouw. In bedrijfsklassen als metaalnijverheid en textielindustrie had echter in dit opzicht het tweeploegenstelsel de meeste importantie. Voor de chemische nijverheid was dit de volcontinu vier- of meer ploegendienst. Van het totaal aantal ploegenarbeiders in deze dienst leverde evenwel de metaalindustrie het grootste aandeel.

De normale werktijd per week van de ploegenarbeiders in volcontinu drieploegendienst bedroeg volgens rooster gemiddeld 52 uur. Voor alle mannelijke en vrouwelijke ploegenarbeiders bedroeg dit cijfer resp. 45,7 en 42,8 uur. De gemiddelde werktijd per week bedroeg voor arbeiders werkende in tweeploegendienst, semi-continu drie en vier of meer ploegendienst resp. 45,7; 45,3 en 46,2 uur. In de vol-continu vier of meer ploegendienst werkte het merendeel der arbeiders 42 uur per week.

Ba VII - 6

Economisch-Statistische Berichten, 16 mei 1962

E 641.214

Waarom werken wij eigenlijk?

Kelholt, J. B. — In mei hield de Landelijke Federatie van Contactgroepen van Personeelschefs en Maatschappelijk Werkers zijn jaarlijkse studiedag. Het onderwerp was „de motivatie van de werknemers”. Kelholt geeft in het kort de inleidingen weer.

Prof. Dr. R. Kwant O.E.S.A. betoogde het volgende: Indien wij motiveren opvatten als wat bewust wordt overwogen dan is het moeilijk te spreken van motieven in de gezamenlijke levensbeweging. Het hedendaagse denken wordt echter gekenmerkt door de ontdekking van een middensterrein, dat ligt tussen de luciditeit van de geest en het duister van de natuur. De moderne wetenschap stoot dus naar motieven, die veel verder liggen dan het terrein van het bewuste. Als antwoord op de vraag welke nu de verborgen grondmotieven zijn die het grote arbeidsleven beheersen en die doorwerken in het individu

stelde Kwant dat tegenwoordig de menselijke arbeid wordt aangevoeld als een zeer fundamentele mogelijkheid tot situatieverbetering en machtsvorming; de immanentie van de rede wordt steeds duidelijker; de arbeid heeft een veel grotere sociale waarde gekregen, door zijn functie in de wereld is de mens iets en streeft daardoor naar een zo hoog mogelijke maatschappelijke plaats.

Dr. Da Silva projecteert de vraag waarom wij werken in de eerste plaats op de werkgever. Hij stelde twee extreme posities tegenover elkaar: de mensen, die niet behoeven te werken omdat zij reeds genoeg geld bezitten maar toch blijven werken; de mensen, die met werken geen droog brood verdienen, maar die desondanks doorgaan met werken. In feite is er nog een derde categorie. Mensen zoals bv. bekende artiesten, die evenmin uit geldelijke overweging behoeven te werken maar die niet kunnen ophouden. Waarom? Omdat zij het applaus niet meer kunnen missen. Dit nu acht de inleider het essentiële motief voor de mens om te werken. Ieder bouwt voor zichzelf een applausconstructie op.

Dr. W. Albada bezag de vraag van de kant van de vakvereniging. De vakvereniging kan een positieve bijdrage leveren tot het nieuwe bedrijfsbeleid en moet daarom ingeschakeld worden bij scholing en vorming van de werknemers en moet derhalve in staat gesteld worden mee te denken aan de inhoud van het personeelsbeleid. De vakverenigingen moeten kunnen meewerken aan de ontwikkeling van de ondernemingsraad en andere bedrijfsorganen.

Ba VII - 5 *Gids voor Personeelsbeleid, Arbeidsvraagstukken, Sociale Verzekering, mei 1962*
E 641.212.4

A view of profit-sharing and retirement benefit plans

Porter, Allan A. — De Council of Profit-Sharing Industries - omvattende Amerikaanse zowel als Canadese ondernemingen - definieerde winstdeling als „any procedure under which an employer makes available to all regular employees subject to reasonable eligibility rules in addition to prevailing rates of pay, special current or deferred sums, based on the prosperity of the business as a whole”. Men kan in het algemeen twee typen van winstdelingsregelingen onderscheiden: (1) de uitkeringen worden periodiek in geld uitbetaald; (2) de voor uitkering bestemde winst wordt in een fonds gestort, waaruit dan in geval van dood, invaliditeit, pensionering, ontslag enz. een uitkering wordt gedaan. Over het eerste type zijn weinig gegevens bekend, omdat zij vaak minder formeel worden opgezet. De tweede groep (deferred plans) neemt snel in belangrijkheid toe. Uit de schaarse statistische gegevens blijkt, dat winstdelingsregelingen nog niet erg veel voorkomen in Canada.

Er kunnen twee soorten van pensioenovereenkomsten worden onderscheiden: (1) het „money-purchase”-type, waarbij het pensioen afhankelijk is van de stortingen en (2) het „unit-benefit”-type, waarbij het pensioen afhankelijk is van het aantal op pensioen recht gevende dienstjaren en het salaris. Het laatste type is het meest populair in Canada.

Ba VII - 3
E 641.215.5

The Canadian Chartered Accountant, mei 1962

De industriële loonstructuur

Wartna, Dr. J. A. — In dit artikel wijdt de auteur een beschouwing aan de loonhoogteverhoudingen in verschillende industrieën, daarbij uitgaande van het onderzoek van Walter G. Hoffman („Die branchemassige Lohnstruktur der Industrie”) naar de loonstructuur in Duitsland, de Verenigde Staten, Canada, Noorwegen, Zwitserland, Japan, Engeland, India, Zweden, Australië en Nieuw-Zeeland.

De schrijver trekt uit het onderzoek van Hoffman de volgende conclusies: Bij verschillen tussen het arbeidsproductiviteitsaccres in de diverse industrietakken, zou eenzelfde loonontwikkeling bij een deel van het bedrijfsleven normaliter tot toe- of afnemende loonquota van de netto-geproduceerde waarde moeten leiden. De loonquota bleven echter nagenoeg dezelfde. Dit kan niet anders worden uitgelegd dan dat de prijsniveaus onderling gewijzigd moeten zijn. Het bedrijfstaksgewijze arbeidsproductiviteitsaccres is zodoende door enerzijds prijsverlagingen en anderzijds prijsverhogingen aan het gemiddelde industriële arbeidsproductiviteitsaccres gelijk gemaakt. Een ander merkwaardig feit is, dat bij prijsverhogingen de prijzen meer toegenomen moeten zijn dan waartoe de doorberekening van de lonen wettigden. Anders zouden de loonquota gestegen zijn. De prijsverhogingen blijken dus ruimte te hebben geschapen voor zowel een toeneming van de winsten als van de lonen, en wel met hetzelfde tempo.

De auteur wijst erop, dat zijn conclusies uiteraard zeer grof zijn. Voor individuele bedrijfstakken en voor perioden van enkele jaren komt het beeld niet of geheel duidelijk op. Ook het feit, dat de conclusies gebaseerd zijn op de statistische resultaten van één enkele studie, dient hierbij in aanmerking te worden genomen.

Ba VII - 2
E 225

Economisch-Statistische Berichten, 9 mei 1962